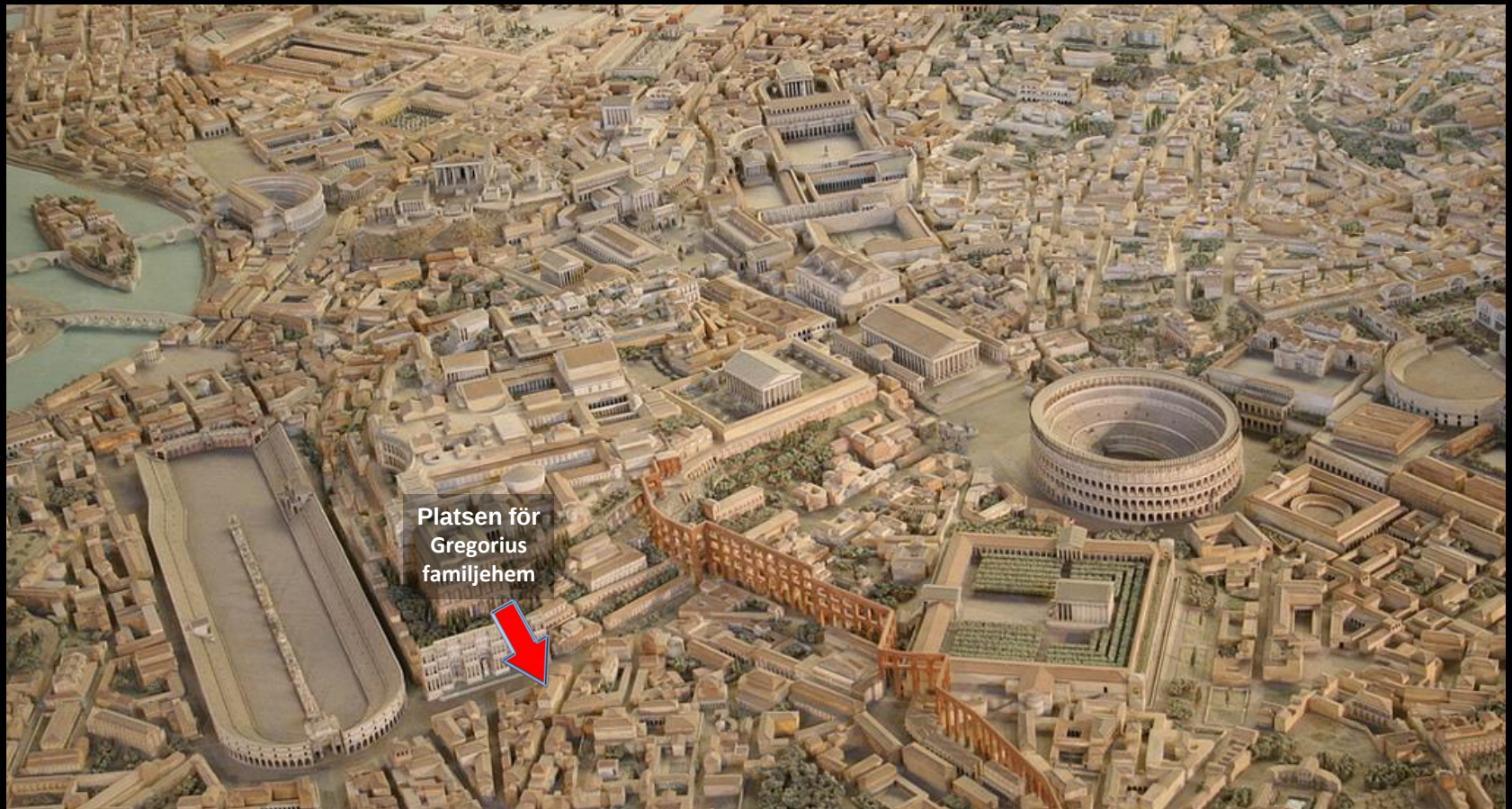

Lite fakta om Gregorius den 1:e

Gregorius Anicius föddes ca år 540 i en senatorsfamilj i centrala Rom. Han var son till kyrko-tjänstemannen *Gordianus* och den förnäma *Silvia*. Flera i Gregorius släkt var djup religiösa. Tre av hans fastrar var nunor, modern blev sedermera helgonförklarad och hans farfars far hade varit Roms biskop.

Rom såg annorlunda ut på den tiden.
En modell över gamla Rom visar här en vy över samma stadsdel.

Rom såg annorlunda ut på den tiden.
En modell över gamla Rom visar här en vy över samma stadsdel.
Gregorius föräldrahem låg vid *Cirkus Maximus*, Roms berömda
hästkapplöpningsbana, och inte långt ifrån *Colosseum*.

Platsen för
Gregorius
familjehem

Gregorius studerade rättsvetenskap under sin uppväxt och verkade sedan i flera år som stadsprefekt i Rom.

I anknytning till sin faders död, byter Gregorius vid 35-års åldern inriktning i livet och blir medlem i det kloster han själv anlagt i sitt egna föräldrahem.

Kyrkan *San Gregorio* (San Gregorio Magno al Celio) är uppförd på samma plats som Gregorius ursprungligen hade sitt kloster.

Heliga palatset i Konstantinopel, kejsarepalatset i Öst-Rom under kristendomen.

Gregorius som år 577 blivit diakon, skickas 579 iväg i en delegation till den Bysantiska kejsaren i Konstantinopel av Roms dåvarande biskop.

Det officiella uppdraget, som misslyckades, var att vädja om militär hjälp mot *Lombarderna* (En Germansk stam, som hårt ansatte det Romerska riket i norr)

Oratory of St. Silvia inuti San Gregorio

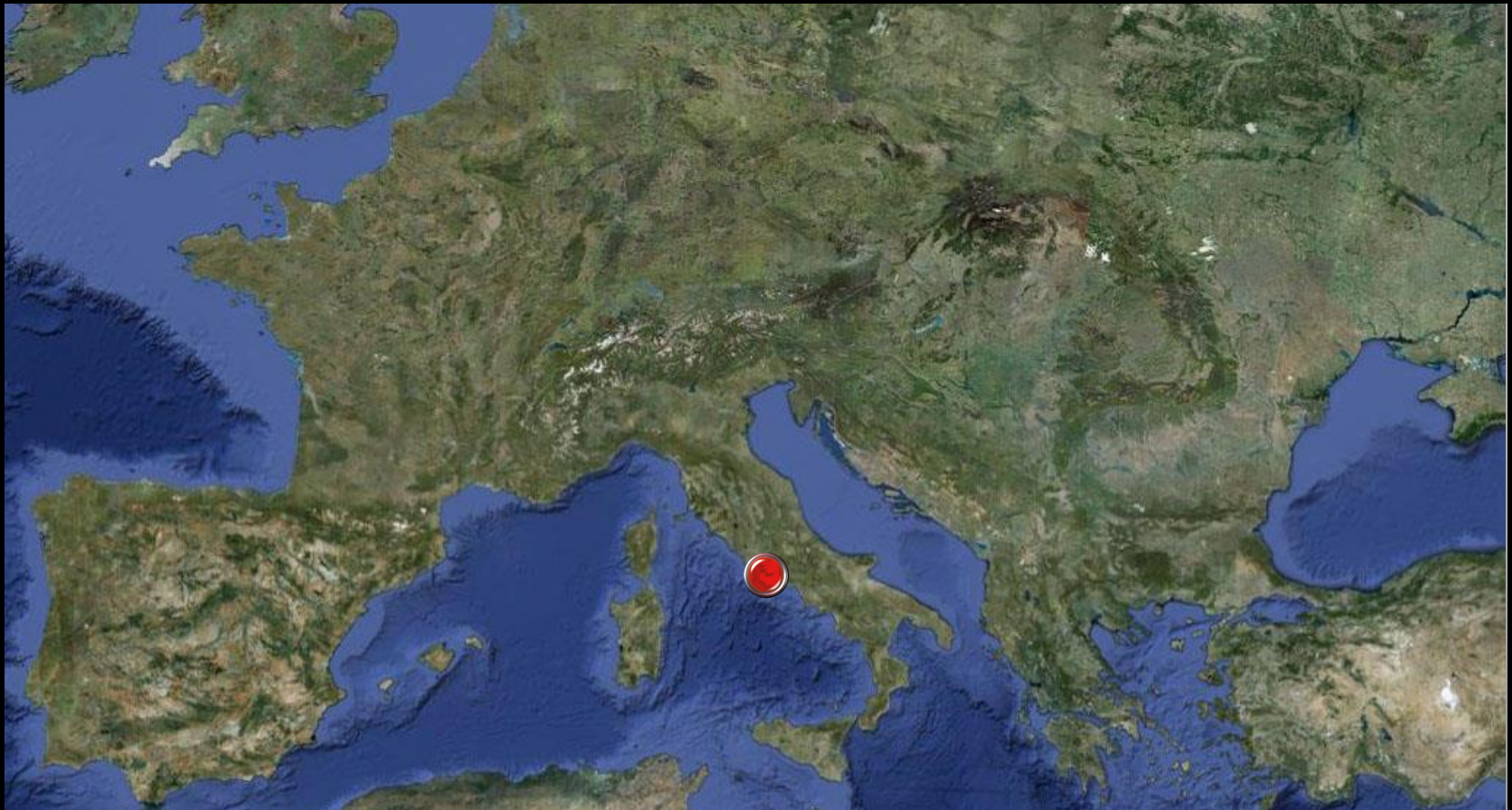
Gregorius triumf

Kyrkan *Hagia Sophia* som en gång var Öst-Roms kyrkliga högsäte är idag en moské.

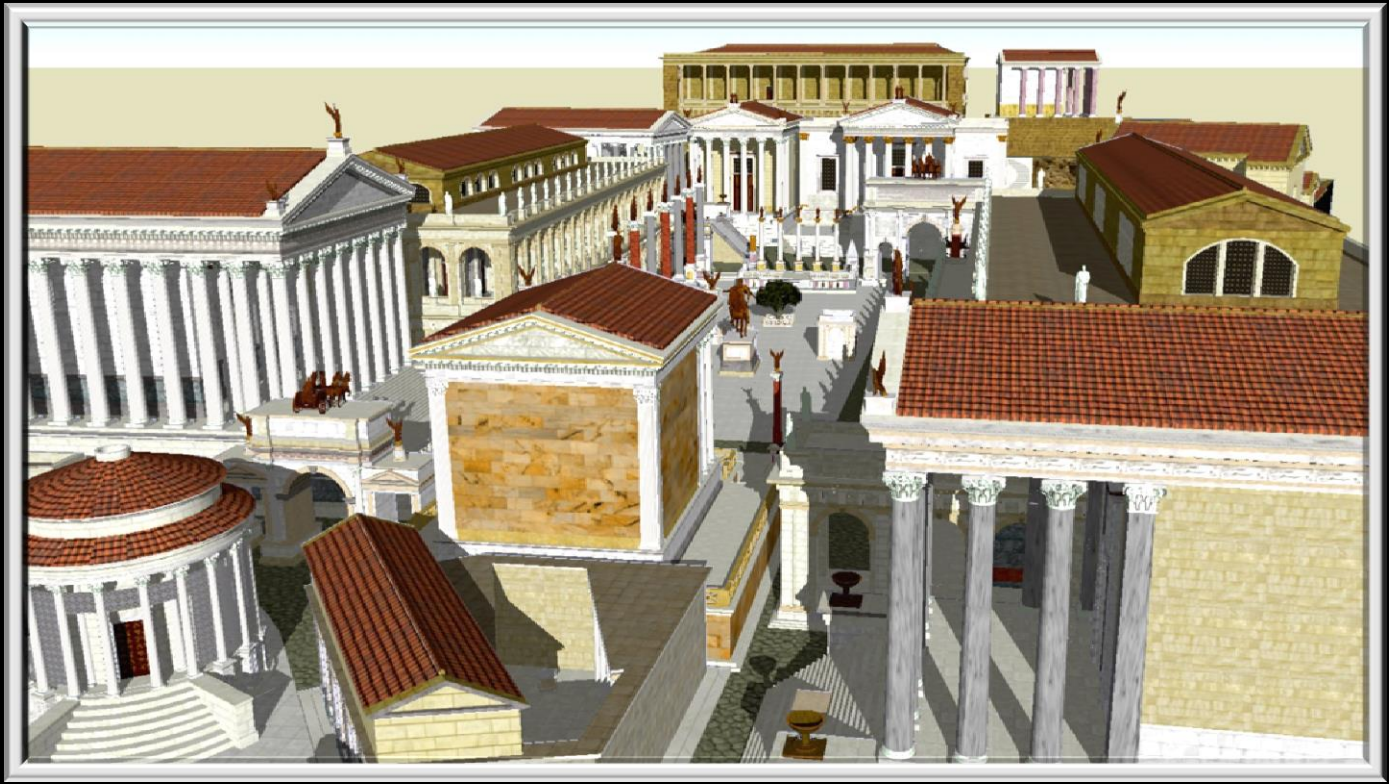
Gregorius själv, blir dock mycket populär inom den Bysantiska aristokratin. Han hamnar i en teologisk dispyt med patriarken av *Öst-Rom*, som kom att påverka deras relation resten av livet.

Gregorius återvänder till sitt kloster, ca 585, där han utsågs till abbot.

År 590 valdes en motvillig Gregorius till *biskop* av Rom (påve).

Med tiden började han dock hävda att Roms påve-ämbete borde dominera de andra *påve-dömena* runt om i världen och lade därmed grunden för dagens hierarki med en enda påve.

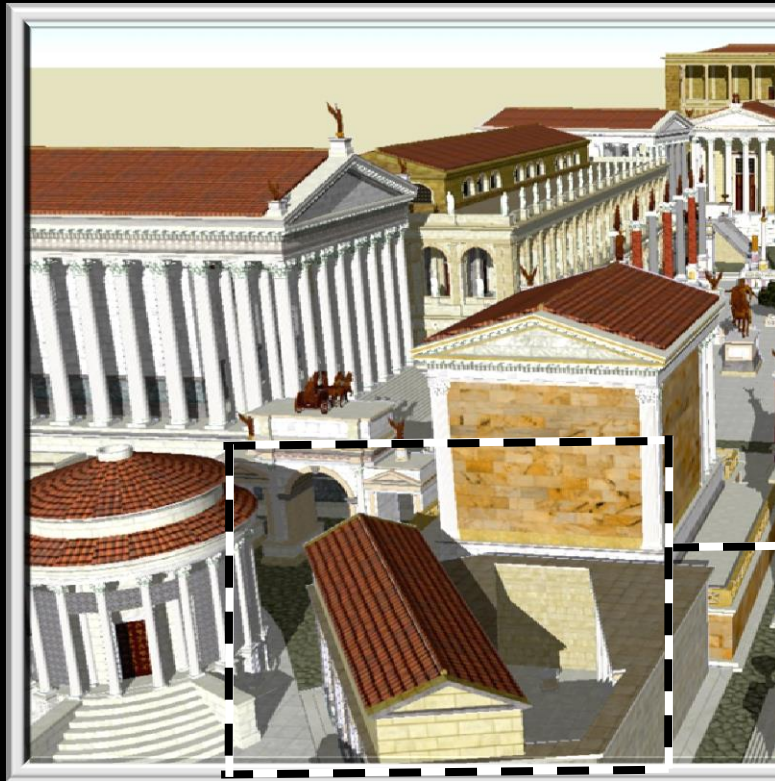
Forum Romanum

Gregorius utnämns samma år, 590, till *Pontifex Maximus* och det sägs att han var den förste påven att bära denna titel.

Pontifex Maximus är en gammal religiös titel från 753 f.Kr. i det antika Rom. Det var det viktigaste ämbetet på den tiden inom den romerska religionen och innehavdes av den främste medlemmen, *översteprästen*, i prästkollegiet (Pontifices).

Frasen *Pontifex Maximus* betyder bokstavligen översatt: *Den störste brobyggaren*.

Fram till 254 f.Kr. krävdes det att innehavaren var patricier, d.v.s att man till hörde en senators familj från Roms *konunga* tid.

Forum Romanum

Regia Domus

När Rom övergår till ett *kejsardöme* förärades Kejsarna denna titel, vilket gav dem rätten att bl.a offra till gudarna och inleda vissa ceremonier till deras ära. När romerska kejsarna blir *kristna* ger de istället ämbetet till kyrkan.

Högkvarteret för en *Pontifex Maximus* under Roms republik var *Regia Domus* (*kungen hus*) och inhyste förutom hans egna krönikor, information om viktiga händelser och namnen på de styrande, även små helgedomar vigda åt *Mars* och *Oips* (*Saturnus fru*). Byggnaden var belägen längs *Via Sacra*, i ena änden av torget *Forum Romanum* och hade under forna tider tillhört Roms 2:a konung, *Numa Pompilius*.

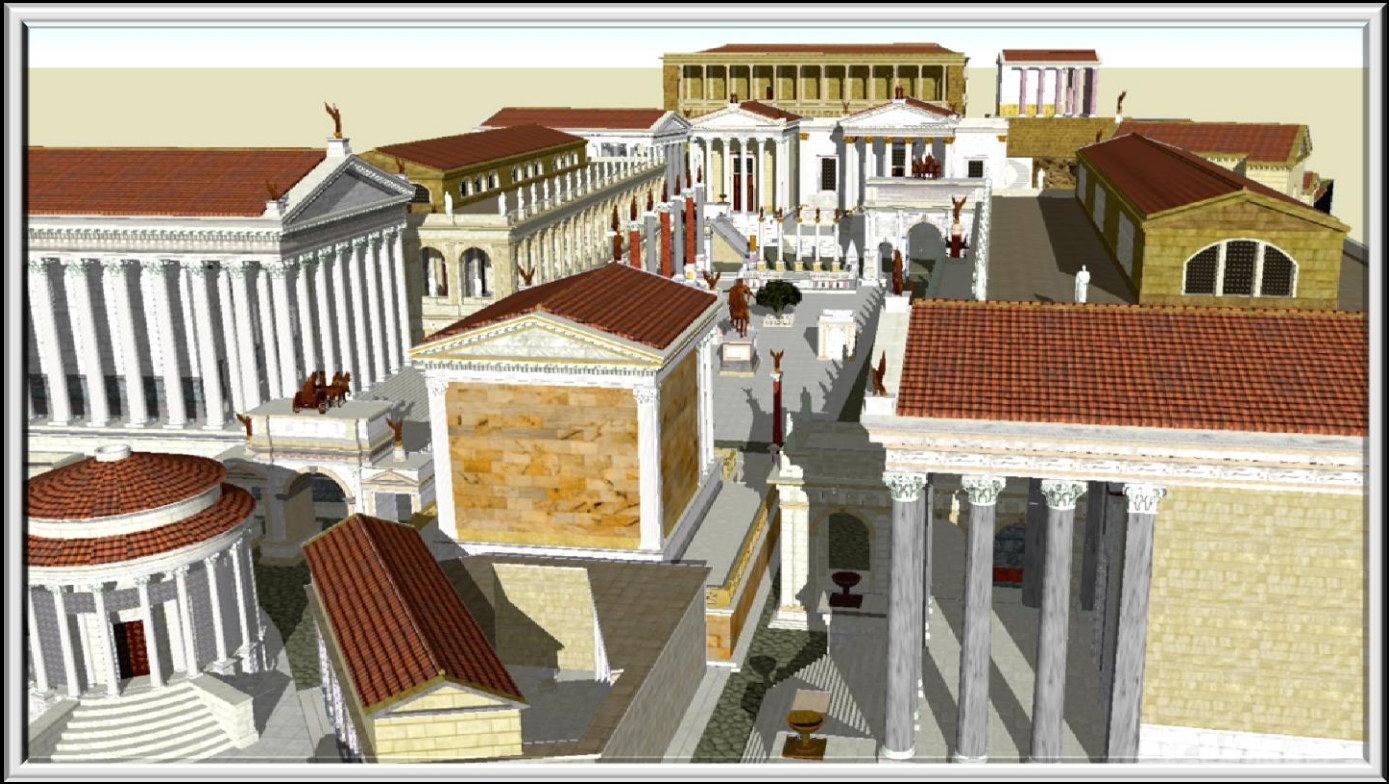
Forum Romanum

Tvärs över gatan låg *Vestas Templet*, även det uppfört av *Numa Pompilius*.

En av uppgifterna för en *Pontifex Maximus* var faktiskt att övervaka *Vestalerna* (*Vestas prästinnor*) i deras tempel och det var *Numa* som startar den traditionen 650 f.Kr. De första *Vestalerna* tas från sina föräldrar och fördes bort i hand av *Numa*.

Dessa prästinnor tilldelas lön från statskassan och deras viktigaste uppgift var att hålla igång en helig eld tillägnad *Vesta*, eldens och den husliga häreidens gudinna.

När templet för 4:e gången brann ner till grunden år 394 upplöste man *Vestalerna*.

Forum Romanum

Påve på latin heter än idag *Pontifex Maximus* och kan ses som den sista kvarlevande titeln från det gamla romerska riket.

Efter *Gregorius den stores* förärats med denna titel, blir det kutym att alla de efterföljande påvar fram till idag innehar detta ämbete.

Den katolska kyrkan har rensat bort allt det *hedniska* som en gång var associerat med *Pontifex Maximus* och titeln är i stort sett nu endast en synonym till ordet *påve*.

Gregorius var en flitig teolog och var mycket produktiv som Påve.

Gregorius sammanställde en lista över de *döds*-synderna som fann i Bibelns budskap om synd.

Listan modifierades senare och kom att omfatta de berömda sju:

- Högmod.
- Girighet.
- Vällust.
- Frosseri.
- Vrede.
- Likgiltighet.

Gregorius författade massor av predikningar o hymner och skrev 853 brev, som alla är bevarade till våra dagar.

Han lär även vara upphovsmannen till den Gregorianska sången.

(Här under finns två exempel)

Gregorius blir helgonförklarad genast efter sin bortgång.

Hur blir man då ett *Helgon*?

1:a steget: Tituleras *Servus Dei* eller *Serva Dei*

Om en person har levt ett exemplariskt liv och/eller dött som martyr, kan undersökningen av dennes sak inledas. En person som företräder kandidaten, utses. Dessutom utses en trons befrämjare, även kallad *djävulens advokat*. Denne har till uppgift att söka finna skäl till varför processen skall avbrytas.

2:a steget: Tituleras *Venerabilis*

Nu följer en nogsam genomgång av kandidatens liv med omsorgsfulla granskningar, Vittnesförhör och allehanda kontroller. Dokumenten nagelfars, slutligen även av påven personligen.

3:e steget: *Beatifikation* (saligförklaring)

Två ting måste säkerställas:

- 1) Att Gud har utverkat ett mirakel, t.ex fysiskt helande eller helbräddagörande.
- 2) Att mirakel verkligen har inträffat genom kandidatens böner till Gud.

4:e steget: *Kanonisering* (helgonförklaring)

Vid en högtidlig ceremoni, som vanligtvis äger rum på Petersplatsen eller i Peterskyrkan, får den tidigare saligförklarade personen titeln *Sanctus* eller *Sancta* (latin för *helig*).

Påven ger en redogörelse för helgonets liv och död samt en motivering för helgonförklaringen.

Vid helgonförklaringen förlänas helgonkandidaten en sjufaldig ära:

1. Helgonkandidatens namn skrivs in i förteckningen över helgon, d.v.s offentligt erkännande påbjuds.
2. Det nya helgonet kan åkallas i Kyrkans offentliga böner.
3. Kyrkobyggnader kan invigas åt Guds ära till helgonets minne.
4. Mässa och annan gudstjänst firas inför Gud till helgonets ära.
5. Högtidsdagar firas till helgonets minne.
6. Helgonet får bildligen framställas med gloria runt huvudet.
7. Helgonets relikier placeras i kostsamma och rikt utsmyckade relikskrin och vördas offentligen.

Gregorius blir helgonförklarad genast efter sin bortgång.

Hur blev *Gregorius den store* ett *Helgon* ?

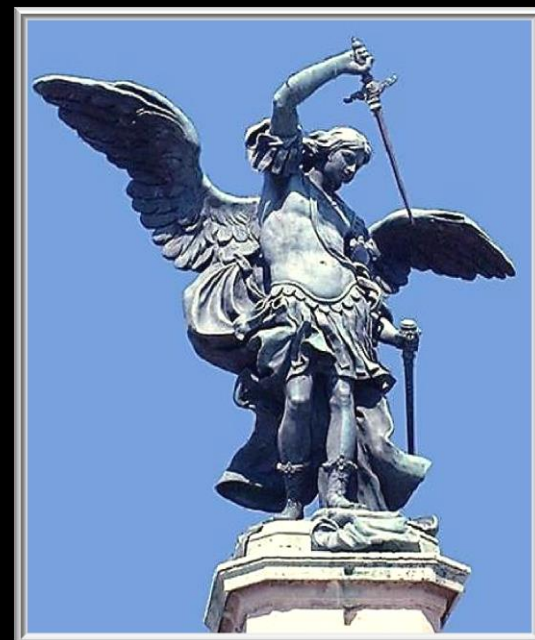
Det är främst tre händelser som ligger till grund för hans kanonisering.

1. År 590 härjar pesten i Rom och sin roll som Påve ledde *Gregorius* en procession genom staden mot Peterskyrkan för att nedkalla gudomligt beskydd mot farsoten.
På väg ditt såg han ärkeängeln *Mikael*, på krönet av en befäst borg, stickandes svärdet tillbaka i skidan. Gregorius tolkade detta som ett tecken på att epidemien var över.

Borgen, som ursprungligen var kejsare *Hadrianus* mausoleum, benämns fr.o.m den dagen *Castel Sant Angelo* (Änglaborgen) .

Castel Sant Angelo, Änglaborgen, i Rom.

Statyn över ärkeängeln *Mikael* sattes upp på borgkrönet där Gregorius säger sig att sett honom.

Gregorius blir helgonförklarad genast efter sin bortgång.

Hur blev *Gregorius den store* ett *Helgon* ?

Det är främst tre händelser som ligger till grund för hans kanonisering.

2.

Gregorius ämnade sända missionärer till England, och han valde ut priorn *Augustinus* och dennes medbröder från klostret *Sant Andrea* i Rom.

År 597 togs de emot av kung *Ethelbert*, som förlänade munkarna mark i *Canterbury* för att uppföra kloster-kyrka.

Klosterkyrkan förvandlades inom kort till Englands första stift, och Augustinus utsågs till *Canterburys* förste *ärkebiskop*.

Karta över de södra engelska greveskapen omkring år 800.

Kyrkan som inryms i klostret.

Gregorius blir helgonförklarad genast efter sin bortgång.

Hur blev *Gregorius den store* ett *Helgon*?

Det är främst tre händelser som ligger till grund för hans kanonisering.

3.

På grund av ett förfalskat donationsbrev framställdes *felaktigt* den kristne kejsaren *Konstantin den store* under medeltiden som grundläggare av påvens världsliga makt.

Efter *Konstantin* död, förvärvade romerska kyrkan emellertid efter hand betydande jordegendomar och under Gregorius regim kom kyrkan att äga vidsträckta gods *både* i inom och utom Italiens gränser.

Det innebar indirekt till att *Påve-ämbetet* intog en alltmer inflytelserik ställning inom politiken i Italien, framför allt i Rom med omnejd.

Med rastlös iver arbetade Gregorius med att organisera och upparbeta kyrkans utspridda ägor. Han hade som målsättning att kyrkan själv skulle förvalta sitt gods genom sina egna präster.

De summor den förbättrade förvaltningen inbringade använde Gregorius till en storartad social verksamhet som gjorde honom populär över hela Italien.

Lejonparten av kyrkans ägor i *kyrko-staten* bestod av stats-städerna Rom, Umbrien, Marche, Lazio o Romagna.

Postumt utnämns år 1298 *Gregorius den store* till *Kyrkolärare* och blir därmed den första att bära den titeln.

Kyrkolärare (*doctor ecclesiae*) är inom den katolska kyrkan beteckning för de främsta auktoriteterna inom kyrkan, delvis sammanfallande med kyrkofäderna.

Dessa *doktorer* är teologer inom den katolska kyrkan, för vilken deras verk varit av stor och grundläggande betydelse.

Benämningen är officiell, och det tillkommer endast påven eller ett ekumeniskt koncilium att ge någon värdigheten.

Denna värdighet är *mer ovanlig* än helgonförklaring, och tillkommer endast personer postumt och efter kanonisering.

Det har funnits till dagens datum bara 33 st kyrkolärare.

Gregorius var en man med många titlar.

Gregorius den 1:e

Gregorius Magnus.

Några av de betydser som det latinska *Magnus* har på Svenska: Stor, Enorm, Gigantisk, Kraftfull, Utmärkt, Mäktig, Viktig, Duktig, Framstående, Tydlig, Stolt, Äkta och Betydelsefull.

Biskop av Rom.

Servus servorum Dei.

Gregorius var den förste påven att kalla sig *Guds tjänares tjänare*.

Pontifex Maximus.

En gammal romersk religiös titel.
Påve på latin

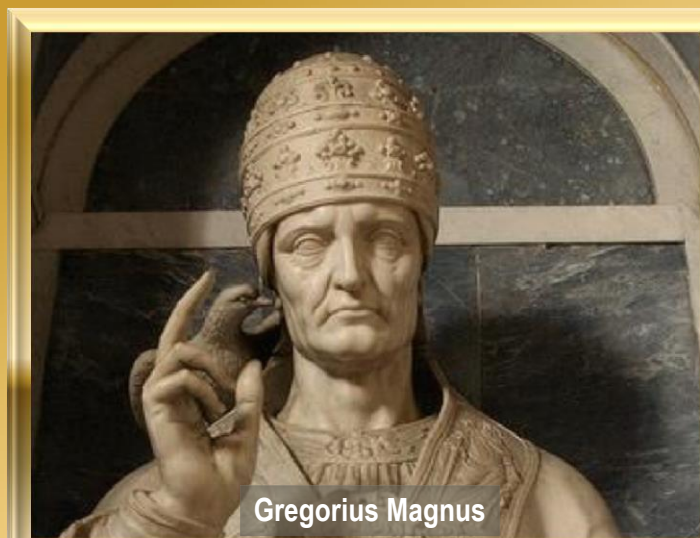

Sankt Gregorius den Stores Order

För dessa bedrifter ville den *siste* av de gregorianska påvarna, Gregorius XVI, ära *Gregorius Magnus*. Han instiftade därför 1 September 1831 en Orden i hans namn: *Ordo Sancti Gregorii Magni* (S:t Gregorius den Stores Order)

Kommendör-stjärna.
(Fram- o bak-sida)

Gregorius Magnus

**Nu är cirkeln sluten, den
förste var den störste.**

